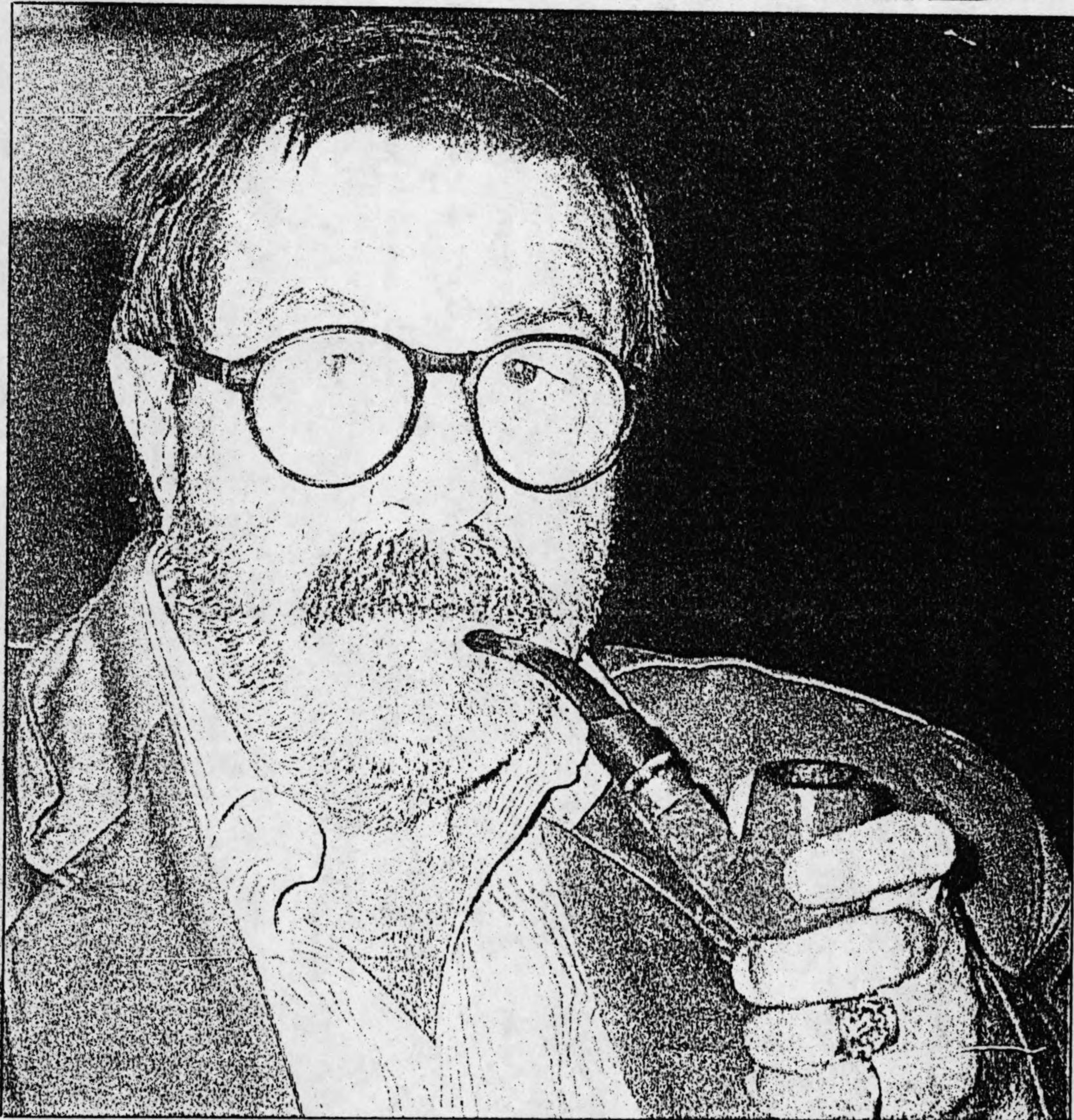

PAUSE MED FES

Forfatteren Günter Grass mener kansler Helmut Kohl presser fram en forfeilet gjenforeningspolitikk som bare vil skape sosiale problemer, fordommer og hat.

Uten hest og tjue minutter for seint ankom Gregory Peck borggården på Akershus festning.

(Foto: Geir Bolstad)

«Tyskland blir et drivhus for hat»

“THE NEW GERMANY WILL BE A GREEN HOUSE FOR HATE”

Av ANN-MAGRIT AUSTENÅ

Kansler Helmut Kohls nye Tyskland blir et drivhus for hat og sosiale problemer, sier den tyske forfatteren Günter Grass. Grass mener det nye Tyskland blir et samfunn med to ulike klasser innbyggere i indre økonomisk og sosial krig.

Grass sier til Dagbladet at Kohls gjenforeningspolitikk er en form for vulgærpolitikk som bare fremmer et vrengebilde av tysk kultur.

Kohl går allfor raskt fram. Du kan ikke tvinge sammen to så ulike systemer som det østtyske og det vesttyske og vente at det skal fungere. I møte med kapitalistisk markedsøkonomi kolliderer det kommunistiske produksjonssystemet. Vest-Tyskland vil dominere på alle områder og østtyskerne blir

sittende igjen som det nye Tysklands tapere.

Günter Grass mener veien å gå er å starte med en stortysk konføderasjon og deretter gradvis utvikle tysk samarbeid og integrering i Europa.

I stedet starter Kohl med den reneste Bismarck-politikken. En politisk tenkning som stammer fra tysk - og europeisk - histories verste periode. Rikdom og nyskapning i tysk kultur stammer fra mangfoldet og spennet mellom de ulike forbundsstatene. Å holde på forbundsstatsstrukturen i en konføderasjon ville videreutvikle tysk mangfold og gjøre det lettere å reintegrere Tyskland i Europa.

Grass mener Polen, Tsjekkoslovakia og Ungarn får en mye sunnere utvikling når de ikke har en «storebror» som overtar all styring, men må ordne opp selv.

Østtyskerne vil ikke oppleve annen «frigjøring» enn at de bytter ut ett politisk undertrykkende system med et annet, sier Grass.

Ser du det Europa som nå vokser fram som en ny utgave av gamle etniske og nasjonale konflikter med gjenoppliving av antisemittisme?

For tyskere kom president Gorbatsjovs politikk som en ren gavepakke. Hans glasnost gjorde det mulig for oss å gjøre noe som ellers ville være politisk umulig - en gjenforening av Tyskland og Europa. Jeg ser fortsatt håp for et genuint nytt Europa, selv om gamle, bortgjemte problemer og etniske konflikter dukker opp igjen når kommunismen forsvinner og Kohl kjører et forferdelig løp og ødelegger det meste av det som var positivt i Øst-Tyskland.

Under Hat-konferansen har Günter Grass tatt skarp avstand fra å se på hat som noe metafysisk, nesten demonaktig som kan ta bolig i enkelte mennesker. Han advarer sterkt mot at Tyskland forsøker å fri seg fra skylden for utryddelsen av seks millioner jøder under den andre verdenskrig ved å

framstille Hitler som et helt enestående, besatt menneske.

I sitt innlegg under sesjonen om rasisme og anti-semittisme kom Grass med flengende kritikk av den tyske regjeringens profitthungre og bevisstløse våpenpolitikk.

Bare ved bruk av tyske våpenleveranser alene har Irak i dag mulighet gjennom langtrekkende raketter med giftgass til å nå sine mål. Det sies at de første byer som skal falle er byer i Israel. Gjennom mange år har mer enn 100 tyske industriselskaper klart å legge grunnlaget for den nesten utenkelige mulighet som et nytt folke-mord representerer. Et folkemord som vil bli en fortsettelse av Tysklands holocaust mot jødene.

Grass mener den vesttyske regjering vil bli medskyldig, dersom Saddam Hussein igjen begår folkemord.

Den vesttyske regjering så Hussein bruke gass mot kurderne. Likevel grep de ikke inn mot tysk våpensalg. Men det er ikke hat

som er drivkraft bak tysk politikk - bare rent profitbegjær.

Burde Hat-konferansen vært mer konkret og tatt for seg for eksempel internasjonal våpenhandel?

Våpenhandel er en avskyelig verdensomspennende forretning. Dersom konferansen kommer fram til konkrete uttalelser mot ulike typer av uetisk våpeneksport, vil det være en god ting. Men det er ikke avgjørende. Det er behov for en generell debatt om hat og årsaker til at hatet vokser i deler av verden.

Grass ser den stadig vanskelige økonomiske situasjonen i de fattigste landene som en av de viktigste årsakene til at hatet får ny grobunn. Den vestlige verden - og spesielt det nye Europa - har nå en siste avgjørende mulighet til å gi den tredje verden en sjanse og hindre et desperat utbrudd av vold og terror.

T OG GLEDE

Chai Ling er minst i centimeter, men er en av dem som gjør sterkest inntrykk blant hat-konferansens mange prominente deltakere. (Foto: Odd Wentzel)

- Apartheid er et forferdelig feilgrep, sier vises utenriksminister Leon Wessels som gjerne rekser håndtrykk med hat-konferansens mest markerte skikkelse: Nelson Mandela. ANC-lederen lar seg ikke imponere. Han mener den sørafrikanske regjeringen enten har mistet kontrollen over politiet, eller så skyter politiet på regjeringsinstruks. (Foto: Geir Bolstad)

Den stolteste på Rådhusbrygga: Thorvald Stoltenberg med datteren Camilla.

President Jimmy Carter ville ikke intervjues om sin erfaring med amerikanske gisler i Midt-østen. NRKs Hans Wilhelm Steinfel slapp han imidlertid ikke unna. (Foto: Odd Wentzel)

Litauens president Vytautas Landsbergis og fru Grazina møtte plaskregn ved ankomst til regjeringsmiddagen i går kveld. (Foto: Geir Bolstad)

Avocado til Landsbergis

Av ANN-MAGRIT AUSTENÅ OG ROLF FISKE

Etter formiddagens mellomspill med regnværstruet lunsjcruise på Oslofjorden kunne Litauens vegetar-president Vytautas Landsbergis og fru Grazina i går kveld trygt avrunde den andre konferansedagen med avocado og grønnsaker.

På Akershus festning stilte Continentals Einar Wang med egenkomponerte spesialiteter for både vegetarianere og jøder som spiser kosher-mat.

- Fantastisk! Dette er det jeg savner i USA, sa barytonsanger Simon Estes og klappet på de solide festningsveggene. Etter

Estes og Wiesel kom regnet, og UDs utsendte protokollavdeling måtte raske fram det de hadde av paraplyer. Gunter Grass fikk en sterkbil Manpower-paraply og Johan J. Jakobsen en selvlysende sitrongul.

- Denne er ikke min. Jeg fikk låne den i porten, ropte Gro Harlem Brundtland til fotografene og kikket beskjemet opp på en svart-og-hvit Hennes & Mauritz med minst en knekt spile.

Statsministeren selv kom først og hadde god tid til å pleie bordalgen. Sistemann ut var Gregory Peck. Tjueminutter for seint geleidet han sin stiletstolprende fru Veronique over ulendt brostein til en perlede velkomst i høye glass.

